

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Ndob/3/2021
Identifikačné číslo spisu: 4121204985
Dátum vydania rozhodnutia: 24.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4121204985.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: MAKYTA a.s., so sídlom 1. mája 882/46, 020 25 Púchov, IČO: 31 599 168, zastúpeného Advokátskou kanceláriou ULC Čarnogurský s.r.o., so sídlom Tvarožkova 5, 814 99 Bratislava, IČO: 35 975 016, proti žalovaným: 1/ ACS teplo j.s.a., so sídlom Družstevná 1090/86, 956 17 Solčany, IČO: 51 962 802 a 2/ J&T BANKA, a.s., so sídlom Sokolovská 700/113a, 186 00 Praha 8, IČO: 47 115 378, o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Bratislave V pod sp. Zn. 8CbZm/22/2021, o nesúhlase Okresného súdu Bratislava V s postúpením sporu, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia je Okresný súd Nitra.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra podľa ust. § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) postúpil spor Okresnému súdu Bratislava V ako súdu kauzálnu a zároveň miestne príslušnému s poukazom na predmet sporu - návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladného opatrenia, pričom žalobca žiada poskytnúť ochranu nároku zo zmieniek. Pri identifikácii chráneného nároku a obsahu dotknutého hmotnoprávneho vzťahu je zrejmé, že prípadný spor vo veci samej bude vedený medzi žalobcom a spoločnosťou Arca Investments, a.s., so sídlom Plynárenská č. 7/A, Bratislava, IČO: 35 975 041.

2. Okresný súd Bratislava V s postúpením sporu nesúhlasil a súdny spis podľa ustanovenia § 43 ods. 2 C. s. p. predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti. Podľa názoru Okresného súdu Bratislava V, na prejednanie predmetného sporu je v zmysle ustanovenia § 22 C. s. p. kauzálnu príslušný Okresný súd Nitra. Okresný súd Bratislava V poukázal na skutočnosť, že v konaní nebola podaná námietka miestnej nepríslušnosti zo strany žalovaných a nestotožnil sa ani s odôvodnením kauzálnej miestnej príslušnosti podľa sídla vystaviteľa zmenky, ktorý nie je ani stranou sporu. Záverom uviedol, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladného opatrenia bol podaný na kauzálnu a miestne príslušnom súde (sídlo žalovaného 1/ je v obvode Krajského súdu v Nitre), z toho dôvodu bola vec nesprávne postúpená na Okresný súd Bratislava V.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „nadriadený súd“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Nitra a Okresnému súdu Bratislava V, podľa ustanovenia § 43 ods. 2 C. s. p. prejednal spor o príslušnosti a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava V s postúpením mu sporu je dôvodný.

4. Podľa ustanovenia § 324 C. s. p., na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

5. Podľa ustanovenia § 344 C. s. p., ustanovenia a neodkladnom opatrení sa použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie.

6. Podľa ustanovenia § 13 C. s. p., na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

7. Podľa ustanovenia § 15 C. s. p., všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

8. Podľa § 22 písm. d/ C. s. p., upravujúceho kauzálnu príslušnosť súdu, na konanie v sporoch týkajúcich sa zmeniek, šekov alebo iných cenných papierov, vrátane sporov týkajúcich sa zmenkových protestov, je príslušný Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu Nitra.

9. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 C. s. p., konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania (§ 36 ods. 2 C. s. p.).

10. Podľa ustanovenia § 37 C. s. p., ak je miestne príslušných niekoľko súdov, môže sa konať na ktoromkoľvek z nich.

11. Podľa ustanovenia § 40 C. s. p., súd bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

12. Podľa ustanovenia § 41 C. s. p., súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

13. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 C. s. p., ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladného postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia.

14. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 C. s. p., ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

15. V predloženej veci z obsahu podania označeného ako návrh na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia (ďalej aj ako „návrh“) vyplýva, že žalobca súdu navrhuje nariadiť;

- zabezpečovacie opatrenie, ktorým súd zriadi v prospech žalobcu záložné právo na obchodný podiel žalovaného 1/ vo výške 8 470 000,- eur do základného imania spoločnosti ACS Plyn s.r.o., vo výške 8 470 000,- eur;

- na zabezpečenie pohľadávky žalobcu vo výške 202 992,- eur s príslušenstvom, titulom doposiaľ neuhradenej zmenkovej sumy z vlastnej zmenky č. 20118 vystavenej Arca Investments, a.s., „bez protestu“ dňa 11. mája 2020;

- na zabezpečenie pohľadávky žalobcu vo výške 416 000,- eur s príslušenstvom, titulom doposiaľ neuhradenej zmenkovej sumy z vlastnej zmenky č. 11405 vystavenej Arca Investmensts, a.s., „bez

protestu“ dňa 12. mája 2020;

a to až do momentu právoplatného zrušenia tohto zabezpečovacieho opatrenia, a neodkladného opatrenia, ktorým súd uloží:

- žalovanému 1/ povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktorými by previedol vlastnícke právo k obchodnému podielu žalovaného 1/ v spoločnosti ACS Plyn s.r.o.,
- žalovanému 2/ povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva zriadeného v prospech žalovaného 2/ na základe záložnej zmluvy k obchodnému podielu žalovaného 1/ v spoločnosti ACS Plyn s.r.o.
- žalovanému 2/ povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov spočívajúcich v uplatňovaní práv titulom záložného práva zriadeného v prospech žalovaného 2/ na základe záložnej zmluvy k obchodnému podielu žalovaného 1/ v spoločnosti ACS Plyn s.r.o.,

zodpovedajúcemu v plnom rozsahu splatenému vkladu žalovaného 1/ vo výške 8 470 000,- eur do základného imania spoločnosti ACS Plyn s.r.o., vo výške 8 470 000,- eur;

a to až do momentu právoplatného zrušenia tohto neodkladného opatrenia.

16. V článku V. návrhu (str. 30) žalobca uviedol, že je potrebné nariadiť zabezpečovacie opatrenie a neodkladné opatrenie na neurčitý čas a nepodmieňovať ich podaním žaloby vo veci s odôvodnením, že vymáhanie predmetnej nespornej pohľadávky na súde, by len navýšilo stratu žalobcu. V tejto súvislosti poukázal na aktuálnu právnu úpravu, podľa ktorej sa neodkladné a zabezpečovacie opatrenia nemusia nevyhnutne spájať s konaním vo veci samej. S týmto korešponduje aj žalobcom navrhovaný výrok o nariadení zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia, a to až do momentu právoplatného zrušenia tohto opatrenia.

17. V danom prípade je potrebné vyriešiť otázku miestnej príslušnosti kauzálne príslušného súdu, a to so zreteľom na to, či neodkladné a zabezpečovacie opatrenie má alebo nemá mať „väzbu“ na predmet sporu vo veci samej.

18. Po preskúmaní veci Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že v posudzovanom prípade síce ide o nárok vyplývajúci zo zmeniek, avšak návrhom sa žalobca domáha nariadenia zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia s výrokmi, ktoré nenadväzujú na konanie vo veci samej (zmenkový spor). Nariadenie navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej, tak ako to ustálil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze zo dňa 26. novembra 2019, sp. zn. I. ÚS 191/2019.

19. Najvyšší súd konštatuje, že neodkladné a zabezpečovanie opatrenia sa nemusia nevyhnutne spájať s konaním vo veci samej, preto pre určenie príslušnosti nie je daná spojitosť na sídlo spoločnosti Arca Investments, a.s., ako vystaviteľa zmeny, ktorá navyše nie je ani stranou sporu. Zároveň poznamenáva, že žalovaný námietku miestnej príslušnosti neuplatnil (§ 41 C. s. p.).

20. Pri existencii kauzálnej príslušnosti je miestne príslušným súd, ktorý je zároveň kauzálne príslušným v danej veci. Keďže Civilný sporový poriadok nemá žiadne špeciálne ustanovenia, podľa ktorých by sa určil kauzálne príslušný súd v prípade, ak nie je zároveň aj miestne príslušným súdom, určujúcim bude, do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu (obvodu krajského súdu) spadá inak všeobecne určený miestne príslušný súd. Kauzálna príslušnosť tak v tomto prípade nahradí miestnu príslušnosť. Z tohto dôvodu treba vychádzať najskôr z ustanovení Civilného sporového poriadku upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálne príslušným, prípadne do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu takto určený miestne príslušný súd spadá (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 9Ndc/12/2020 z 23. septembra 2020).

21. V posudzovanej veci návrh smeruje proti označenému žalovanému 1/ (osoby odchyľnej od vystaviteľa zmenky) so sídlom v Solčanoch, v obvode Krajského súdu v Nitre, pre ktorý je v zmenkových sporoch kauzálne príslušným súdom Okresný súd Nitra. Pokiaľ na tento súd podal žalobca svoj návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladného opatrenia, tak sa ním mal tento súd

vecne zaoberať, keďže v posudzovanom prípade zodpovedá kritériám súdu vecne, kauzálne a tým i miestne príslušnému na pojednanie a rozhodnutie o podanom návrhu.

22. Uvedené závery o posudzovanej príslušnosti súdu sa týkajú osobitného konania o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladného opatrenia, podaného mimo konania vo veci samej, a preto neodporujú záverom v uznesení najvyššieho súdu z 30. mája 2019, sp. zn. 2Ndc/6/2019, podľa ktorého pri existencii kauzálnej príslušnosti je miestne príslušným súd, ktorý je zároveň kauzálne príslušným v danej veci (samej), ani záverom v uznesení najvyššieho súdu z 19. decembra 2017, sp. zn. 1Ndob/10/2017, v zmysle ktorého ak predmetom konania bolo právo zo zmenky, potom je daná osobitná kauzálna príslušnosť podľa § 22 C. s. p., a to určeného okresného súdu v obvode toho krajského súdu, do ktorého spadalo bydlisko žalovaného.

23. Zároveň je potrebné poukázať na skutočnosť, že miestna príslušnosť v zmysle § 15 C. s. p. je daná v prípade právnickej osoby ako žalovaného 1/ jeho sídlom, pričom toto určenie nemôže byť následne menené s poukazom na § 36 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého sa príslušnosť určuje podľa okolnosti v čase začatia konania a takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

24. Najvyšší súd uzatvára, že sídlo žalovaného 1/ je Družstevná 1090/86, 956 17 Solčany, preto je podľa § 15 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 22 písm. d/ C. s. p. na konanie miestne a kauzálne príslušný Okresný súd Nitra, ako súd kauzálne príslušný pre obvod Krajského súdu v Nitre, do ktorého kraja sídlo žalovaného 1/ spadá.

25. Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že na nesúhlas Okresného súdu Bratislava V s postúpením sporu Okresným súdom Nitra je dôvodný, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

26. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.